

Vattendagarna 2023

Havs
och Vatten
myndigheten

Johan Kling, Avdelningschef
Avdelningen för vattenresursförvaltning

HaV arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskeresurserna

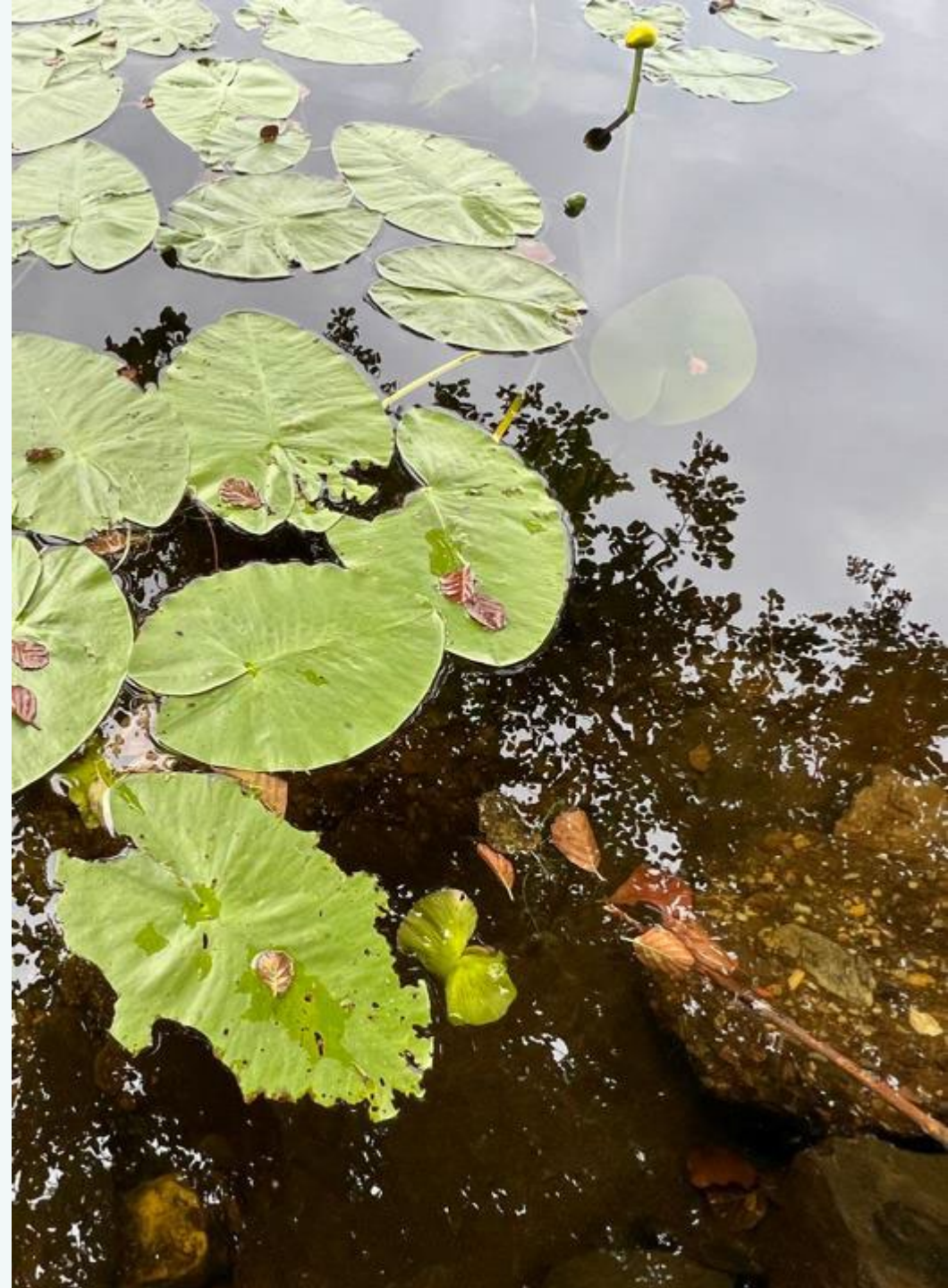
Instruktion 1§ Havs- och vattenmyndigheten är förvaltningsmyndighet på miljöområdet för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag och hav

Kalixälven, foto Eva S Andersson. Östersjön vid Öland, foto Natalie Greppi

Läget i vattenmiljöarbetet

- » Påverkan på vattenmiljöerna blir allt tydligare
- » Restaurering, en verksamhet som växer med både med statliga och privata medel
- » Koppling mellan klimat och restaurering kan ge extra fart - naturbaserade lösningar
- » Åtgärdsarbetet fragmenterat per miljöproblem
- » Vi behöver få ihop den svenska förvaltningen, inte en förvaltning per direktiv

UN 2023 Water conference New York, 22-24 mars 2023

- Förvaltning av vattenresursen är avgörande för ekonomisk tillväxt – *water security*
- 90 % av klimateffekterna kommer att handla om vattenfrågorna
- Förlust av naturlig lagring av vatten har skapat underskott av vatten och fler naturkatastrofer
Behov av naturbaserade lösning
- Aktivt deltagande och frivilliga åtgärder är avgörande för en hållbar vattenresursförvaltning
- Den nya digitala informationen skapar en ny era i vattenarbetet.

Vi har en omfattande påverkan på vattenmiljöerna

Vattenverksamhet	Omfattning
Diken, täckdiken	707 200 km diken
Rätning av meandrande vattendrag	Ca 30 % av svagt meandrande till meandrande vattendrag
Sjösänkningar	1850 sänkta sjöar
Torrläggning av sjöar	> 650 sjöar
Invallningar	400-500 invallningsföretag
Förlust av våtmarker	600 000 ha

- 1450 km avskurna vattendrag vid vattenkraftverk
- 320 700 vägövergångar i Sverige
- 75 % av Sveriges sjöareal regleras för vattenkraft

Vilka effekter har detta haft på ekosystemtjänsterna?

Var börjar man i ett avrinningsområde?

Nationella planen för moderna miljövillkor i vattenkraften

» Fortfarande pausad

- Regeringsuppdrag *Uppdrag om översyn av förutsättningar för normsättning av ytvatten*
- Regeringsuppdrag kring *kartlägga vilka konsekvenser prövningen för moderna miljövillkor för vattenkraften kan få för elsystemet och för en trygg elförsörjning.*
- Regeringsuppdrag *att följa upp och analysera arbetet med att förse vattenkraften med moderna miljövillkor*

» Viktiga att nyttja NAP som mot för åtgärdsarbetet

Vi behöver en förvaltning av vattenresursen/vattenmiljö per avrinningsområde

Havs
och Vatten
myndigheten

» Hållbar vattenresursförvaltning

- » Vattenresursen är en lika viktig samhällsfråga som energi och livsmedel
- » Utgå från avrinningsområdet men bryt ner i lämpliga förvaltningsenheter
- » Kvantitet och kvalitet måste förvaltas i ett sammanhang
  - *Grundläggande principer för IWRM och EUs ramdirektiv för vatten 2000*
  - Aktivt deltagande i fastställande av målbild och åtgärder i varje avrinningsområde och kustområde

Vi behöver lokalt engagemang

- » Vi behöver aktivt deltagande i alla stegen från karaktärisering, kartläggning, åtgärder, övervakning
- » Åtgärder måste alltid utgå från lokala förutsättningar
  - Lokal kännedom har stor betydelse för effektiviteten
  - Ger ökad förståelse för markägare, verksamhetsutövare och allmänheten
- » Kan samordna åtgärdsarbetet över miljöproblem
  - Exempelvis integrera åtgärder för övergödning med restaurering
- » Hjälpa fastighetsägare och verksamhetsutövare till frivilligt åtgärdsarbete
- » Integrera kulturmiljö med vattenmiljö!
- » Social konnektivitet

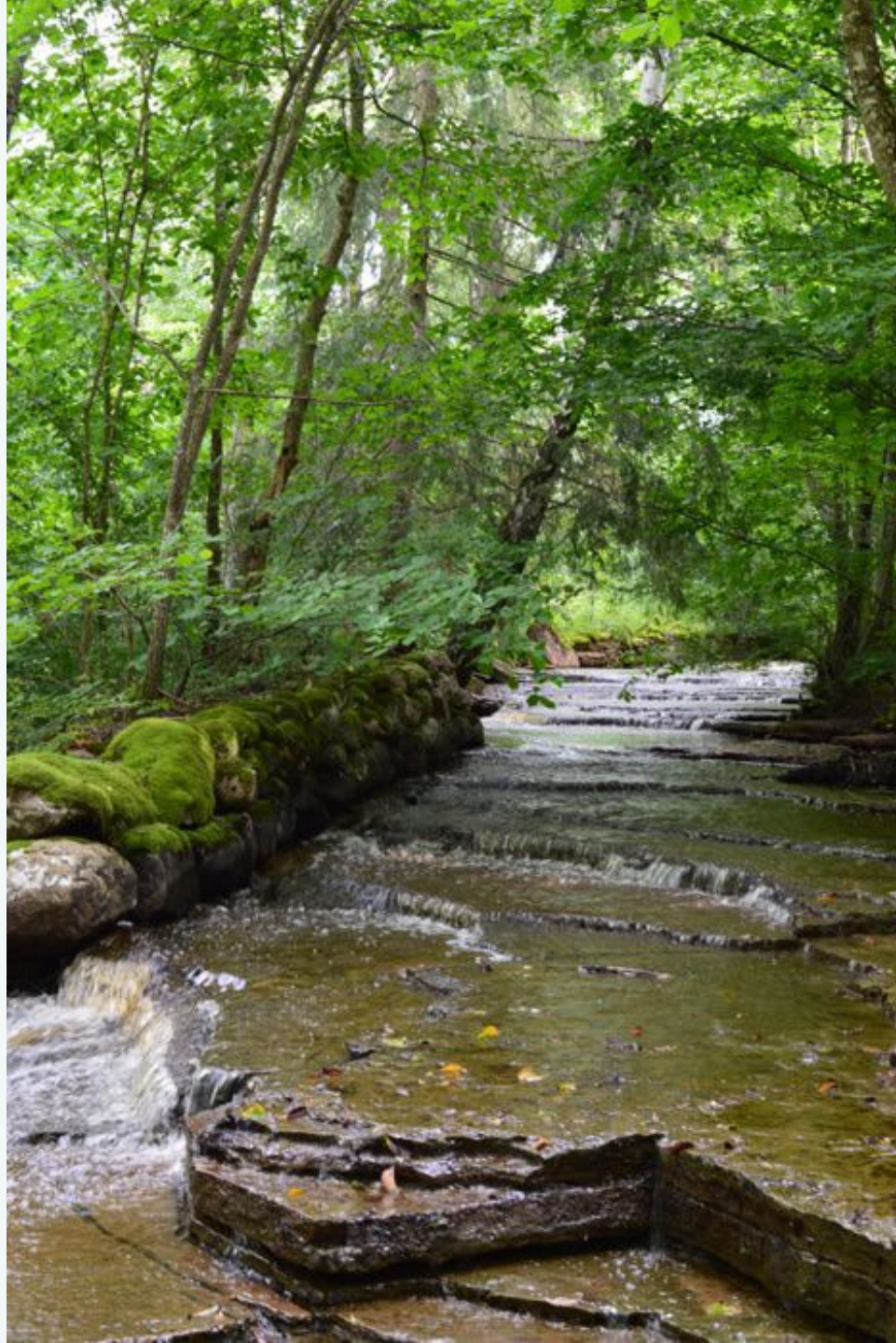

Vad behövs för att lyckas i åtgärdsarbetet

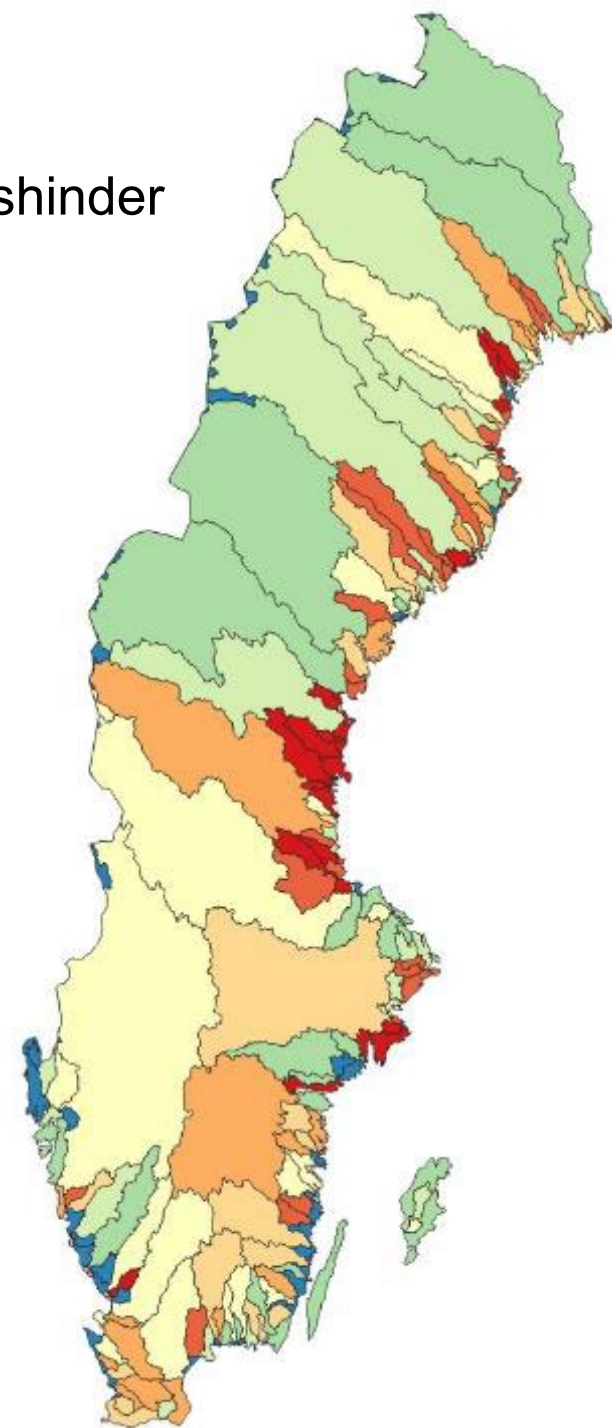
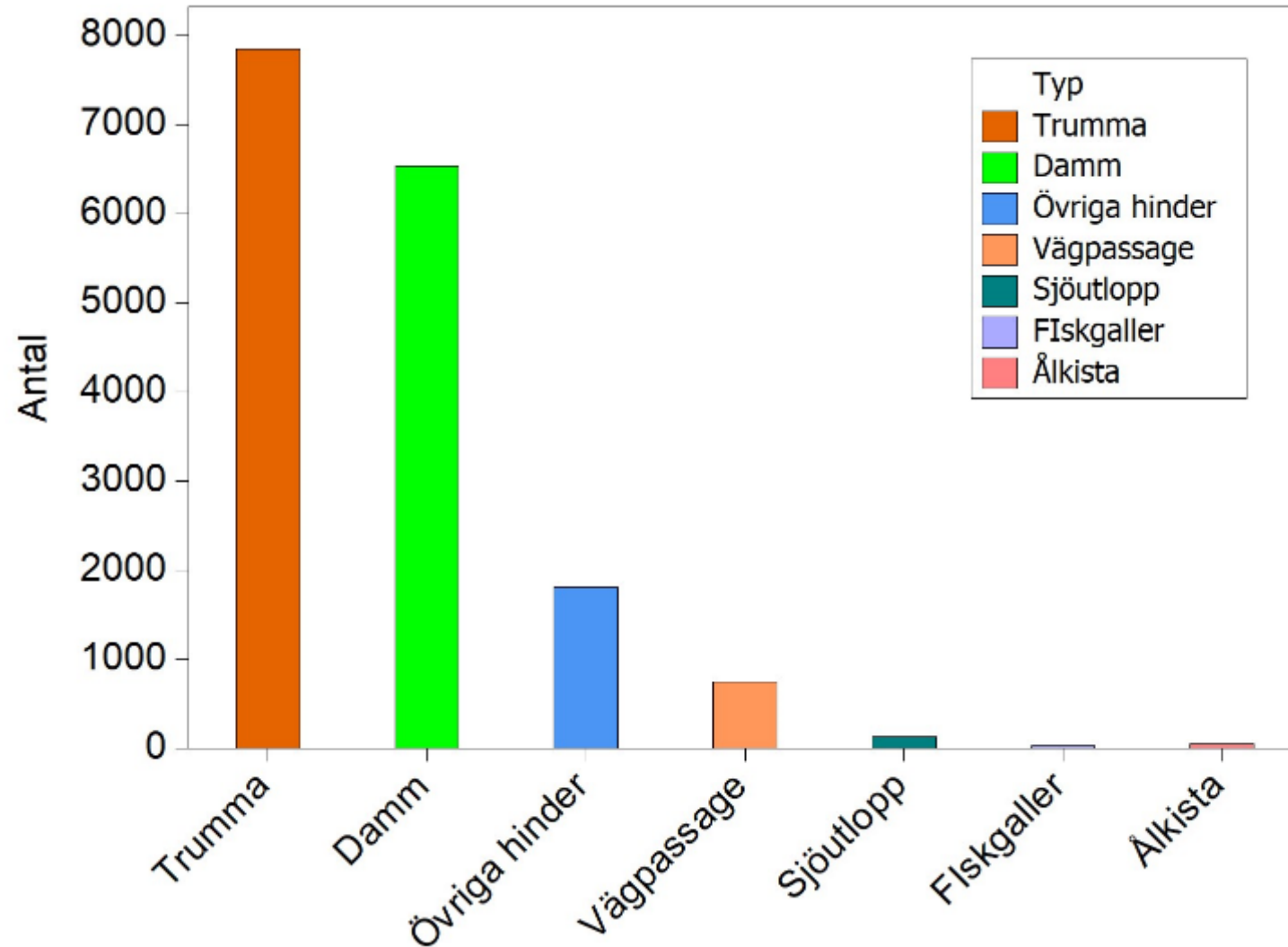
- » Tydliga målbilder
- » Förståelse för de fysiska och fyskem processerna
- » Beakta orsaken till försämrat habitat (påverkansanalys)
- » Förstå motstående intressen
- » Behov av en sekventiell strategi och prioritering
- » Inga standardåtgärder utan lokal anpassning
- » Rätt parametrar i uppföljningen
- » Utvärdera nyttan av åtgärderna, inte bara avseende vattenmiljö

Källa: FP7 REFORM

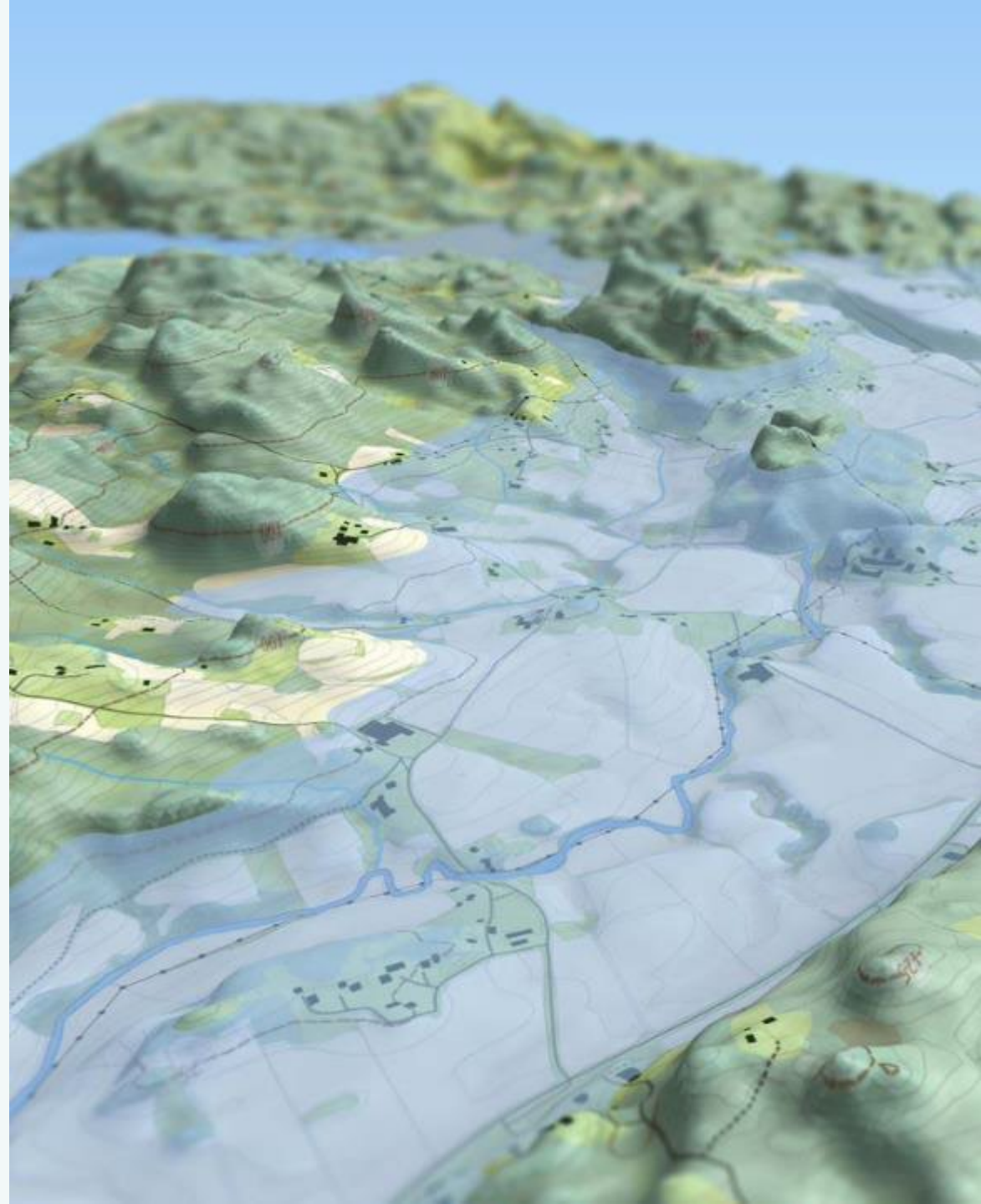
Bristande konnektivitet

Täthet
vandringshinder

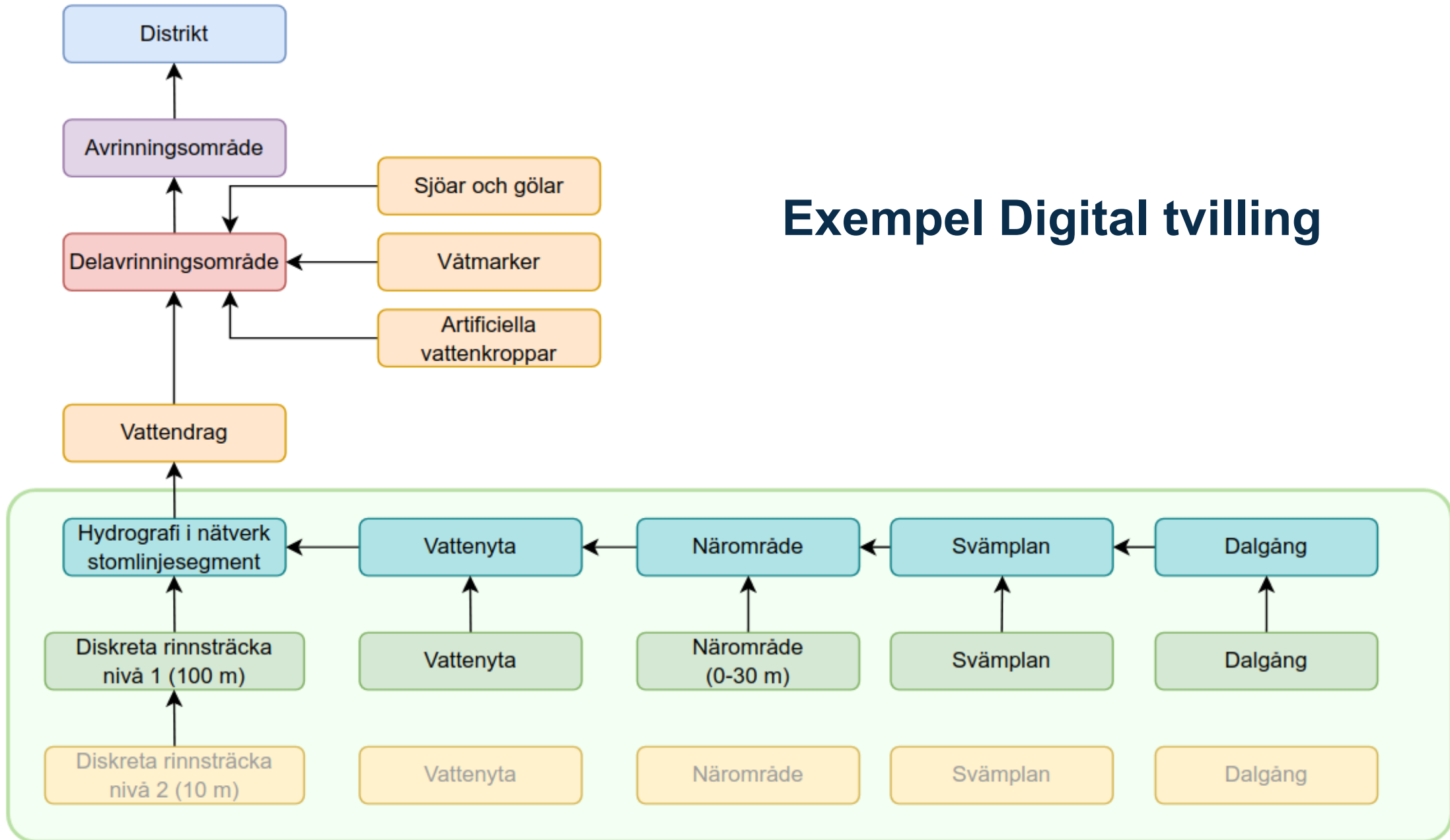

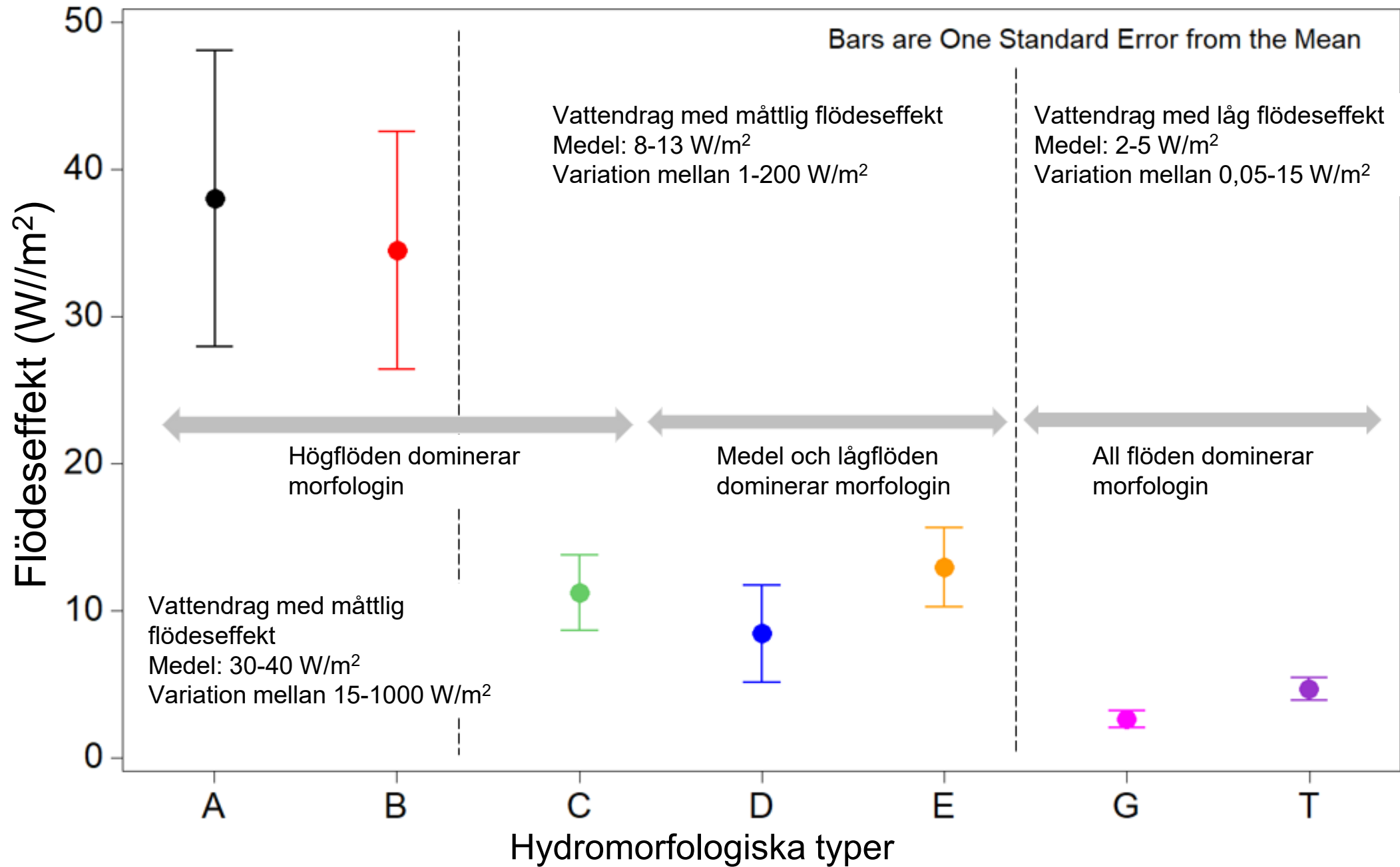
Nyttja digitaliserings möjligheter

- Ökat digitalt samarbete
- Lärande med mindre data
- Täcka kunskapsluckor
- Simulera effekter innan de uppstår
- Samarbete i kunskapsförsörjningen
- Digitala tvillingar i flera domäner
- Demokratisering av information och beslutsfattande

Exempel Digital tvilling

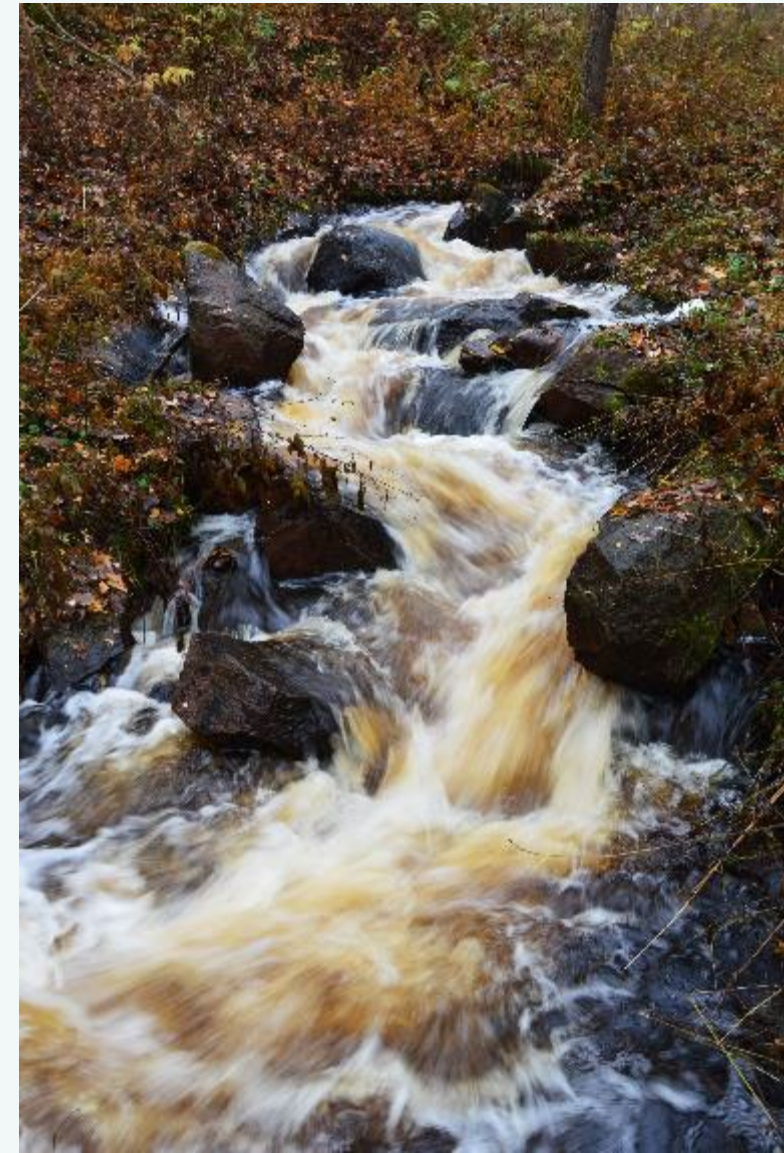
Framtiden

» Ekonomin

- Sannolikt mindre åtgärdsanslag från 2025 och framåt
- Vi är ännu mer framgångsrika på att nyttja EU medel vid åtgärdsarbetet
- Frivilliga åtgärder och finansiering från privata sektorn allt viktigare
- Restaureringsförordning kommer troligen 2024

» Havs- och vattenmyndighetens arbete

- Styra mot mer integrerad åtgärdsfinansiering
- Utgångspunkt i hållbar vattenresursförvaltning
- Behöver konkreta åtgärdsplaner per avrinningsområde med tidsplaner
- Aktivt deltagande i målbilderna
- Frivilligt och lokalt åtgärdsarbete

Havs och Vatten myndigheten

